



Силабус навчальної дисципліни

«Основи спеціальної психології та педагогіки»

Спеціальність	012 «Дошкільна освіта»
Освітня програма	«Дошкільна освіта»
Освітній рівень	Перший (бакалаврський)
Статус дисципліни	вибіркова
Мова викладання	Українська
Курс / семестр	2 курс, 3 семестр
Кількість кредитів ЄКТС	6
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції – 30 год.
	Практичні – 32 год.
	Самостійна робота – 118 год.
Форма підсумкового контролю	Екзамен
Кафедра	Кафедра психології та педагогіки, аудиторія 313Ц, посилання на офіційну сторінку кафедри на сайті університету: https://nupp.edu.ua/page/kafedra-psikhologii-ta-pedagogiki.html
Викладач (-і)	Шевчук Вікторія Валентинівна, к.псих.н., доцент
Контактна інформація викладача	hum.shevchuk@nupp.edu.ua
Дні занять	За розкладом, відповідно до графіку навчального процесу
Консультації	аудиторія 313Ц відповідно до графіку

Мета навчальної дисципліни - підготовка фахівця дошкільної освіти як сучасного спеціаліста, який досконало володіє знаннями з теорії і практики спеціальної освіти та уміннями і навичками для роботи з категоріями дітей з психофізичними порушеннями за різними нозологіями, ураховуючи особливості їх психолого-педагогічного супроводу, організації інтегрованого, інклюзивного навчання.

Програмні результати навчання

Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.

Розуміти, описувати й аналізувати процеси розвитку, навчання та виховання дітей раннього і дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять та категорій.

Розуміти природу і знати вікові особливості дітей з різними рівнями розвитку, особливості розвитку обдарованих дітей, індивідуальні відмінності дітей з особливими освітніми потребами.

Вміти складати індивідуальні програми розвитку для дітей з особливими освітніми потребами та необхідні для навчання документи; бути знайомим з універсальним дизайном в освіті та розумним пристосуванням.

Знати принципи функціонування системи раннього втручання, розуміти можливості опори на неї у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами, дотримуючись професійно-етичних вимог до діяльності фахівців з раннього втручання.

Передумови для навчання

Попередньо опановані дисципліни: «Вікова фізіологія з основами медичних знань», «Історія дошкільної педагогіки», «Дитяча психологія».

Індивідуальне завдання	не передбачено
------------------------	----------------

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Загальні проблеми спеціальної психології та педагогіки.

Тема 2. Загальні та специфічні закономірності психічного розвитку.



Тема 3. Загальні засади олігофренопсихології та педагогіки.

Тема 4. Специфіка тифлопсихології та педагогіки

Тема 5. Особливості сурдопсихології та педагогіки

Тема 6. Загальні засади ортопсихології та педагогіки

Тема 7. Особливості логопсихології та педагогіки

Тема 8. Психологічні особливості осіб із розладами аутистичного спектру.

**Сторінка курсу на
платформі Moodle**

<https://dist.nuppp.edu.ua/course/view.php?id=6559>

Рекомендовані джерела

Базова

1. Основи дефектології : навчальний посібник для студ. вищ. пед. навч. закладів / [І. М.Маруненко, В. І. Бобрицька, Є. О Невєдомька, З.Ф. Сівєрс]. Київ : КМПУ ім. Б. Д. Грінченка, 2006. 144 с.
2. Островська К. О. Засади комплексної психолого-педагогічної допомоги дітям з аутизмом : монографія. Львів : «Тріада плюс», 2012. 520 с.
3. Островська К.О. Формування соціальних компетенцій у дітей з розладами спектра аутизму. *Психологія професійної безпеки технології конструктивного самозбереження особистості* / за ред. Ж.Вірної. Луцьк : Вежа-Друк, 2015. С. 578-587.
4. Пахомова Н.Г. Спеціальна психологія. Полтава : ТОВ «АСМІ», 2015. 356 с.
5. Скрипник Т.В. Феноменологія аутизму: монографія. Київ : Видавництво “Фенікс”, 2010. 320 с.
6. Спеціальна психологія. У питаннях і відповідях: навчальний посібник / укл. О. В. Чепк. Умань : ВПЦ «Візаві», 2016. 104 с.
7. Спеціальна психологія : підручник / В. Кобильченко, І. Омельченко. Київ : ВЦ «Академія», 2020. 224 с.
8. Шевчук В.В. Комплексні порушення розвитку у дітей: наукові підходи та психологічні особливості. *Pedagogical and psychological sciences: regularities and development trends : collective monograph*. Riga, Latvia «Baltija Publishing», 2020. P. 434–452.

Допоміжна:

1. Андрейко Б.В. Основні аспекти формування класифікації порушення розвитку дитини. *Проблеми сучасної психології*: збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України. Вип. 33. 2016. С. 24-34.
2. Богач Л. Механізми розвитку тяжких форм мовленнєвих розладів. *Дефектологія*. 2019. №3. С. 21-25.
3. Бондар В. Основні напрямки та перспективи розвитку дефектологічної науки в Україні. *Дефектологія*. 2019. № 3. С. 2-6.
4. Бондар В. Інтеграція дітей з обмеженими психофізичними можливостями в загальноосвітні заклади: за і проти. *Дефектологія*. 2023. №3. С. 2-5.
5. Вавіна Л. Структура та корекційна спрямованість стандарту освіти для осіб з порушеннями зору (дошкільна та початкова ланка). *Дефектологія*. 2020. №3. С. 2-6.
6. Дегтяренко Т. Попередження специфічних утруднень навчання грамоти дошкільниками з порушеннями зору. *Дефектологія*. 2023. №1. С. 49-51.
7. Шевчук В.В. Дитячо-батьківські стосунки у сім'ях, які виховують дітей із комплексними порушеннями розвитку. *Габітус*. 2021. № 21. С. 228–233.
8. Шевчук В.В. Особливості ставлення батьків до вад дітей із комплексними порушеннями розвитку. *Вісник Львівського університету. Серія Психологічні науки*. 2021. №9. С. 259-268.
9. Shevchuk V. Formation of an inclusive educational environment of educational institutions. *Tempos Espaços Educ.* v.13, n. 32, 2020. pp. 120–134.
10. Shevchuk V., Vlasova O., Zaika V., Morgun V., Kaliuzhna Y.. On the role of psychological and pedagogical support to improve the life quality of persons with disabilities in higher education institutions. *Conhecimento & Diversidade*. 2024. Vol. 16, no. 42. P. 564–581.



Система оцінювання результатів навчання

За результатами поточного контролю протягом семестру студент може отримати максимально 50 балів, за результатами підсумкового контролю 50 балів. Студент, який повністю виконав програму навчальної дисципліни і отримав достатню рейтингову оцінку (не менше 25 балів), допускається до підсумкового контролю з дисципліни.

Більш детальна інформація щодо оцінювання наведена в робочій навчальній програмі

Накопичування балів з навчальної дисципліни

Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Робота на заняттях та виконання практичних завдань	50
Екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

Відповідність шкали оцінювання ЄКТС національній системі оцінювання та шкалі оцінювання Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90 - 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	
60 - 63	E	задовільно
35 - 59	FX	незадовільно
1 - 34	F	

Політика навчальної дисципліни

Вивчення навчальної дисципліни потребує роботи з інформаційними джерелами, підготовки до лекцій і практичних занять, виконання усіх завдань згідно з навчальним планом.

Підготовка до практичних занять передбачає: ознайомлення з питаннями, які виносяться на заняття з відповідної теми; вивчення лекційного матеріалу. Рішення практичних завдань повинно демонструвати ознаки самостійності виконання здобувачем такої роботи, відсутність ознак повторюваності та плагіату.

Присутність здобувачів вищої освіти на практичних і лекційних заняттях є обов'язковою. Пропущене заняття має бути відпрацьоване. Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися навчальної етики, поважно ставитися до учасників процесу навчання, дотримуватися дисципліни й часових (строкових) параметрів навчального процесу.

Більш детальну інформацію щодо компетентностей, результатів навчання, методів навчання, форм оцінювання, самостійної роботи наведено у робочій програмі навчальної дисципліни: <https://dist.nupp.edu.ua/course/view.php?id=6559>

Силабус затверджено на засіданні кафедри психології та педагогіки
27 серпня 2024 р. Протокол № 1